

УДК 681.518:731(477.74)

Овсяннікова Н.М., аспірант*[©]*Одеський державний аграрний університет***СТАН ФУНКЦІОНУЮЧОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В АГРАРНИХ ФОРМУВАННЯХ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Розглянуто стан функціонуючої інформаційної системи та обґрунтовано потребу сільськогосподарських підприємств в необхідній інформації і засобах її накопичення, опрацювання та ефективного використання.

Ключові слова: інформаційна система, інформаційні ресурси, модернізація, комп'ютеризація, інформаційне забезпечення.

Постановка проблеми. Світовий та вітчизняний досвід підтверджують визначальну роль інформації в управлінській, політичній, науковій, комерційній та соціальній діяльності господарюючих суб'єктів. Інформаційне забезпечення діяльності сільськогосподарських товаровиробників є основою процесів визначення та прийняття управлінських рішень. Проте, нинішні інформаційні системи та ресурси не дають можливості глибоко та адекватно дослідити і проаналізувати різнопланові аспекти діяльності сільськогосподарських підприємств. Тому, основною метою статті є визначення існуючої інформаційної системи на прикладі сільськогосподарських підприємств Одеської області, потреб її розвитку за умов сучасної ринкової економіки.

Аналіз останніх досліджень. На сучасному етапі без створення відповідної та доцільної інформаційної системи, неможливе нормальне функціонування сільськогосподарських підприємств та загалом всієї економіки народного господарства. Питання, пов'язані з вивченням основних передумов виникнення та розвитку сучасних інформаційних систем, знайшли відображення в роботах О.А. Бережної, І.П. Босак, О.О. Валинкіна, В.В. Година, В.Н. Гужева, Н.В. Кропивко, І.О. Седікова, Г.С. Тесленко та інших науковців. Однак з постійним розвитком науки і техніки виникає необхідність у постійному оновленні та коректуванні існуючої системи, знаходження оптимальних умов для більш зручного та раціонального використання інформаційних ресурсів. Існуюча інформаційна система спроможна забезпечити інформаційно-аналітичне обслуговування апарату управління, але потрібні якісні зміни, насамперед у питаннях формування інформаційних ресурсів та організації доступу до них, тобто залучення до цих процесів зацікавлених структур, відновлення дійсно ефективної інформації та її інтеграції у виробництво [2, с. 68].

Виклад основного матеріалу. З метою аналізу функціонуючої інформаційної системи на сільськогосподарських підприємствах було проведено

* Науковий керівник – к.е.н., доцент Курносенко В.Г.

© Овсяннікова Н.М., 2011

обстеження методом таємного анкетування керівників ста десяти підприємств Одеської області. До складу об'єктів аналізу увійшли підприємства всіх форм власності.

Анкетування проводилося за такими питаннями:

- якого роду інформація використовується в роботі?
- якою має бути інформація, яка надходить у підприємство?
- якими засобами збору та опрацювання користуються при надходженні великого обсягу інформації на підприємство?
- які засоби використовують при зберіганні інформації?
- як, та за допомогою яких засобів здійснюється передача інформації на велику відстань?
- задоволеність кількістю та якістю інформації, яка надходить до підприємства?
- чи є необхідність в отриманні нової та корисної для роботи інформації?
- чим оснащені робочі місця працівників апарату управління?
- чи достатньо забезпечені робочі місця комп'ютерами?
- кількість комп'ютерів, які є на балансі підприємства.
- чи є вихід у всесвітню інформаційну мережу „Інтернет”?
- наявність морально застарілої комп'ютерної техніки.
- чи використовуєте спеціалізоване програмне забезпечення для комп'ютерної техніки?
- чи є необхідність комп'ютеризації всіх виробничих процесів на підприємстві?

За результатами анкетування виявлено, що 64% респондентів задоволені кількістю та якістю інформації, яка надходить до підприємства, та відповідно 36%, які залишаються незадоволені в її якості. Проте 100% респондентів бажають отримувати більше нової та корисної інформації в своїй діяльності. Кім того, визначено, що у своїй діяльності працівники апарату управління використовують різні види інформації. Найчастіше звертаються до економічної, технологічної, технічної, агробіологічної, зообіологічної, наукової та географічної інформації. Проте, якою б вірогідною та оперативною інформацією керівник не оперував, даними, що охоплюють всі процеси і явища в об'єкті управління, змінюючи та оновлюючи базу даних, по мірі надходження, вона не даватиме користі, якщо не будуть впроваджені надійні оперативні методи забезпечення керівників необхідною оперативною інформацією [1, с.26]. Велике значення надається інформації, яка є достовірною, чіткою, зрозумілою для сприйняття, якісною та достатньою для прийняття рішення. Оскільки процес прийняття управлінських рішень реалізується колективом, необхідна спеціалізація автоматизованого робочого місця управлінського персоналу, яка відповідає управлінським функціям, що реалізуються. Реалізація окремих стадій прийняття рішень, які включають підготовку необхідної інформації, сам процес прийняття рішення та його реалізація має багато спільного з різними службами

управління, що дає змогу створювати гнучкі структури управління, підвищувати ефективність і оперативність роботи служб [3, с. 105].

Слід відмітити, що на сьогоднішній момент більшість досліджуваних підприємств, а точніше 85,5%, почали використовувати у своїй діяльності комп'ютерне обладнання для накопичення і опрацювання інформації. Актуальність передачі її на великі відстані за допомогою всесвітньої інформаційної мережі „Інтернет” підтверджується тим, що 84,5 % від усіх підприємств, або 99% від обладнаних комп'ютерною технікою, мають доступ до інформаційної мережі. Це стало можливим завдяки сучасним технологіям телефонних та комп'ютерних мереж: CDMA, Wi - Fi. Однак, бувають випадки, коли підприємства, маючи комп'ютери та вихід до всесвітньої інформаційної мережі, і досі використовують старі методи опрацювання і зберігання інформації на паперових носіях та здійснюють передачу її на великі відстані за допомогою поштового відділення. Це все спричинено великою кількістю факторів, перш за все пов'язаних з консерватизмом підприємств та низькою кваліфікацією працівників, які виконують ці функції на підприємстві. Ті підприємства, які не використовують комп'ютер у своїй діяльності (14,5%), застосовують звичні та „застарілі” для нашого часу методи накопичення та опрацювання інформації, заповнення бланків, форм та іншої документації вручну, накопичення і зберігання її у шафах та спеціальних приміщеннях.

Не можна не відмітити, що кількість підприємств, які почали використовувати комп'ютер в своїй діяльності щороку зростає, що є позитивним явищем розвитку економіки, адже товаровиробники починають розуміти корисність, економічність та ефективність застосування комп'ютерного обладнання. На даний момент більше 72 % працівників, вважають за необхідне використовувати саме цей засіб при накопиченні, опрацюванні та систематизації первинної інформації. Однак рівень комп'ютерів, їх експлуатаційні характеристики, недостатні в деяких підприємствах, для підключення спеціального програмного забезпечення, не кажучи вже про їх обслуговування.

За результатами анкетування виявлено, що зі ста десяти опитуваних респондентів 78,2 % використовують факс та телефон, аби передати інформацію за межі підприємства; 67,3% користуються послугами „Інтернету”, а старий та повільний засіб передачі інформації за допомогою пошти використовують лише 17% респондентів..

Також відмітимо, що більшість керівників апарату управління (80%) вважають за необхідне комп'ютеризувати, по можливості, всі виробничі процеси, що відбуваються на підприємстві. Вони бажають автоматизувати робочі місця працівників апарату управління, створити всі умови для комфортного та зручного застосування того чи іншого обладнання.

Висновки. Своєчасне отримання оперативної та достовірної інформації дає можливість оперативно відреагувати на проблемну ситуацію і вжити необхідних заходів. Проте сучасне забезпечення інформацією сільськогосподарських виробників все ще має певні недоліки, такі як: недостатнє забезпечення сільськогосподарських підприємств засобами збору та

опрацювання інформації, застарілість та недостовірність її, застарілі методи збору інформації та неоперативна її передача, що веде до запізнення, навіть невірною прийняття управлінських рішень.

Література

1. Бережной О.А. Інформаційно – аналітичне забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень / О.А.Бережной // Актуальні проблеми економіки. – 2004. - № 9 (39). – С. 26 -29.

2. Валинкін О.О., Ничик А.В. Інформаційне забезпечення менеджменту та особливості комунікаційної політики підприємств державної форми власності / О.О. Валинкін, А.В. Ничик // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2007. Вип. 4 – 5 – С. 68 -71.

3. Інформаційні системи в менеджменті: [Навч. посібник] / С.В. Глівенко, Є.В. Лапін, О.О.Павленко та інші. – Суми: ВТД „Університетська книга”, 2005. – С. 407.

Summary

Ovsyannikova N.N.

. The Odessa State Agricultural University

STATE FUNCTIONING IN AGRICULTURAL INFORMATION SYSTEM OF ODESSA REGION

Considered being a functioning information system and proved the need of agricultural enterprises in the necessary information and means of storage, processing and effective use.

Стаття надійшла до редакції 06.04.2011 р.